

JUSTITIE 2020

COLLOQUIUM DONDERDAG 24 SEPTEMBER 2015

HUSA PRESIDENT PARK HOTEL
Koning Albert II laan, 44
1000 Brussel

JUST 2020 | RECHT VOORUIT

JUST 2020 | RECHT VOORUIT

JUSTITIE 2020

COLLOQUIUM DONDERDAG 24 SEPTEMBER 2015

Justitie kampt momenteel met moeilijkheden die wij op korte termijn trachten op te lossen. Daarnaast is het evenzeer de opzet de werkzaamheden van de federale overheidsdienst Justitie (FOD Justitie) vanuit een langetermijnvisie op justitie te bekijken. Wij moeten hierbij niet dromen van een verre toekomst, maar eerder concrete plannen voor een nabije toekomst maken. Daarbij geldt 2020 als horizon. Het is onze ambitie na te denken over wat justitie de komende vijf jaar kan zijn, worden en betekenen voor de burgers en de maatschappij.

Om die reflectie kracht bij te zetten, heeft de FOD Justitie beslist twee belangrijke reflectie- en uitwisselingsdagen te organiseren. De eerste heeft plaats op 24 september en is gewijd aan de toekomst van justitie, in de verschillende betekenissen van het woord: justitie als waarde, als organisatie en als proces. Een tweede dag wordt gepland 2016 en zal meer specifiek gewijd zijn aan de aangelegenheid van de straffen en de zin, het doel, de diversifiëring en de tenuitvoerlegging ervan.

Justitie staat in de eerste plaats voor een waarde: rechtvaardigheid

De burger wil gerechtigheid. Justitie moet 'juist' zijn. Wij moeten dus eerst achterhalen wat het begrip 'rechtvaardigheid' precies inhoudt en wat de burger en de maatschappij verwachten. Maar wat is het 'juiste'? Is het de inachtneming van de gelijkheid of de eerlijkheid of de aanvaardbaarheid van de wettelijke oplossing of de gewezen beslissing? En berust het 'juiste' vanuit een andere invalshoek op het 'ware' of is het datgene dat kan verzoenen en bedaren?

Door over die basisbegrippen na te denken, kan een rechtsstelsel worden opgezet dat aan de verwachtingen en de behoeften van de maatschappij beantwoordt.

Justitie is vervolgens een organisatie

Tienduizenden personen dragen bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen: magistraten, gerechtspersoneel, administratie, politiediensten. De eigenheid van justitie bestaat erin dat zij zich op het raakvlak tussen twee machten bevindt: de uitvoerende en de rechterlijke macht. De vraag is dus hoe de relaties tussen die twee machten op elkaar kunnen worden afgestemd. Hoe kunnen de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de autonomie waarin thans voor de rechterlijke orde op het vlak van beheer is voorzien, worden verenigd? Hoe moet de externe controle op de werking van de rechterlijke orde worden gezien? En welke rol speelt de FOD Justitie daarin?

Justitie uit zich door middel van processen

Justitie vertaalt zich in een groot aantal procedures, die op hun beurt van jurisdictionele, gerechtelijke of administratieve aard zijn. De uitdaging hier bestaat erin een meer doeltreffende justitie te bekomen die meegaat met haar tijd: eenvoudiger, sneller, goedkoper, met minder nadruk op de vorm en meer respect voor de rechtzoekenden, waarbij alternatieve wijzen voor het beslechten van geschillen en alle mogelijkheden van de nieuwe technologieën worden ingezet.

Justitie moet tot slot deel uitmaken van een Europees en internationaal perspectief

Justitie kan vandaag de dag niet langer enkel op nationaal niveau uitgedacht worden. België is onder meer lid van de Europese Unie, de Raad van Europa en de Verenigde Naties. Die organisaties stellen normen op die de ontwikkeling van ons nationaal recht wezenlijk beïnvloeden. Onze nationale rechtscolleges zijn eveneens onderworpen aan de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Wij moeten stilstaan bij de gevolgen daarvan en nagaan hoe die werkelijkheid in de Belgische wetgeving en handelwijzen kan worden geïntegreerd en, omgekeerd, welke rol België op Europees en internationaal vlak kan spelen om zijn rechtsstelsel te laten gelden.

PROGRAMMA

08.45 - 09.15 uur: Ontvangst

**De ochtendsessie wordt voorgezeten door Daniel Flore,
directeur-generaal van het DG Wetgeving en Fundamentele rechten en Vrijheden**

09.15 - 09.30 uur: Inleiding door *Koen Geens*, minister van Justitie

09.30 - 10.30 uur: **Justitie is een waarde**

Uiteenzetting door *Jean De Munck*, hoogleraar aan de Université Catholique de Louvain, lid van het Centre de recherches interdisciplinaires Démocratie, Institutions, Subjectivité (CriDIS)

Entre Hard Law et Soft Law : La justice aux défis de la reconnaissance et du pluralisme

Uiteenzetting door *Bernard Hubeau*, gewoon hoogleraar aan de faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen, gastprofessor aan de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel

Recht en/als rechtvaardigheid: naar een recht van de mensen door de mensen van het recht

10.30 - 10.50 uur: Koffiepauze

11.00 - 11.30 uur: Uiteenzetting door *Robert Badinter*, emeritus hoogleraar aan de Université de Paris, ere-advocaat bij het hof van beroep te Parijs, voorzitter van het Hof voor Conciliatie en Arbitrage binnen de OVSE (1996 – 2013), minister van Justitie (1982 – 1986), voorzitter van het Grondwettelijk Hof (1986 – 1995)

11.30 - 12.30 uur: **Justitie is een organisatie**

Uiteenzetting door *Tony Van Parys*, voorzitter advies- en onderzoekscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie, advocaat aan de balie te Gent, erevoorzitter van het College van Quaestoren van de Senaat, eresenator, lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers (1999 – 2007), minister van Justitie (1998 – 1999)

Een eigentijdse organisatie van justitie als meerwaarde voor de rechterlijke orde en van de rechtzoekende

Uiteenzetting door *Cécile Vigour*, onderzoekscoördinator bij het CNRS (Sciences Po Bordeaux - Centre Emile Durkheim)

La justice, entre institution, profession et organisation

12.30 - 14.00 uur: Lunchpauze

De namiddagsessie wordt voorgezeten door Jan Bogaert, directeur-generaal van het DG Rechterlijke organisatie

14.00 - 15.00 uur: Justitie uit zich door middel van processen

Uiteenzetting door *Dominique Mougnot*, rechter in de rechtbank van koophandel te Henegouwen en gastlector aan de Université de Namur en aan de Université Catholique de Louvain.

E-Justice 2020 : Le Phénix renaîtra-t-il de ses cendres ?

Uiteenzetting door *Leo Van Garsse*, doctor in de pedagogische wetenschappen, wetenschappelijk medewerker verbonden aan het Leuvens Instituut voor Criminologie

Tussen rechtvaardigheid en efficiëntie – Justitiebeleid en pedagogiek in tijden van sociaal verweer

15.00 - 15.30 uur: Koffiepauze

15.30 - 16.30 uur: Justitie moet deel uitmaken van een Europees en internationaal perspectief

Uiteenzetting door *Koen Lenaerts*, vicepresident van het Hof van Justitie van de Europese Unie, hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Leuven

De prejudiciële procedure: hoeksteen in een systeem van volledige rechtsbescherming

16.30 - 17.00 uur: Afsluiting door *Jean-Paul Janssens*, voorzitter van het directiecomité van de FOD Justitie

17.00 - 18.00 uur: Receptie

[https://WWW.FLICKR.COM/
photos/federalpublicservicejustice/albums](https://WWW.FLICKR.COM/photos/federalpublicservicejustice/albums)

